

[Alfred Jensen.]

påtager sig det hårdeste arbejde, med en understøttelse, der ikke andrager mere end omkring en tredjedel af det nævnte beløb.

Det er ganske uholdbart, at entreprenører og det offentlige skal indkassere store fortjenester ved mekanisering af anlægsarbejderne, mens landets arbejdsmænd i landkommuner, købstæder og hovedstadskommuner skal bære byrden derved i form af langvarig arbejdsløshed og uden udsigt til en betryggende placering i erhvervslivet.

Også i det private erhvervsliv kan der konstateres lignende overflødiggørelse af arbejdskraft ved mekanisering. Landbruget har således siden perioden 1936-40 skudt ikke mindre end 145 000 medhjælpere fra sig. I perioden fra 1949 og til i år angives nedgangen at være ca. 58 000. Efter statistisk departements opgørelser er den animalske landbrugsproduktion steget med ca. 48 pct. i disse år, hvor landbrugets mekanisering har været særlig omfattende.

I industrien spares der også arbejdskraft i stor stil takket være mekanisering og rationalisering. Selv om der ikke er nogen nedgang i den samlede beskæftigelse, så viser dog produktionstillene, hvor det bærer hen. Mens industriens samlede produktion i 1956 efter tallene var 21 pct. over 1949, så er tallet på beskæftigede arbejdere ikke beregnet til at være mere end 1 pct. højere.

Løfterne om, at de arbejdsløse skulle komme i arbejde igen, når produktiviteten steg, er ikke gået i opfyldelse. Arbejdsløshedstillene for oktober måned taler deres uhyggelige sprog herom. For arbejderne kommer det ikke som nogen overraskelse. For dem har det længe været klart, at den omfattende rationalisering og tilløbene til automatisering ikke åbnede portene for de arbejdsløse, men tværtimod forringede deres chancer for at komme i arbejde, samtidig med at nye skarer blev lukket ud i arbejdsløshedens alt for store arme.

Hvor alvorlig situationen og perspektiverne er for arbejderne, fik man under debatten om den af ministeren for offentlige arbejder givne redegørelse et klart vidnesbyrd om. Her krævede praktisk talt alle borgerlige partier, at der uanset arbejdsløshed skulle anvendes maskiner i fuldt omfang, ja, en enkelt mente endog, at de burde anvendes i endnu højere grad, end tilfældet

er. Der var ikke spor forståelse for, at de mennesker, der gøres overflødige, skulle sikres enten ved anvisning af andet arbejde eller i mangel deraf gennem erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Under disse omstændigheder er det nødvendigt, at spørgsmålet om arbejdstidsforkortelse også stilles med henblik på at skaffe de mange tusinde arbejdsløse adgang til arbejdspladsen. Og man kan lige så godt først som sidst gøre sig fortrolig med, at arbejdstidsforkortelsen hører uløseligt sammen med mekanisering og automatisering. Jo før man indstiller sig herpå, des bedre såvel for erhvervslivet som arbejderne. Det er indlysende, at der ikke alene bliver tale om en afkortning til 7 timer dagligt, men om langt større afkortelser.

Myndighederne, regering og folketing, har gennem lån og skattemæssige lempelser begunstiget erhvervslivets mekanisering. Det er på tide, at der også vises rationaliseringens og automatiseringens ofre større hensyn. Det kan blandt andet ske ved ratifikation af konventionen om en arbejdstid på 40 timer ugentlig.

Jeg anbefaler vort forslag herom til hurtig og velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Jeg giver ordet til den højtærede undervisningsminister, for at han kan fremsætte de i dag for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen og forslag til lov om gymnasieskoler.

De to lovforslag svarer med ganske få ændringer nøje til de af den tidligere undervisningsminister i forrige folketingsamling fremsatte skolelovsforslag med de ændringer, som i princippet blev tiltrådt af et stort flertal af medlemmerne af det folketingsudvalg, som folketinget i sidste folketingsamling nedsatte til behandling af de pågældende lovforslag.

I det førstnævnte af de to lovforslag